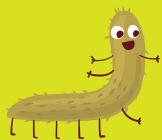

ÄVENTYR i Nationalstadsparken

PORVOO BORGÅ

Bege dig till parken

Välkommen på ett äventyr i Borgå nationalstadspark. Vår rutt tar dig till historiska objekt, fina parker och till vår stads underbara berättelser.

Följ kartan, sök kontroller och lös knepiga gåtor.

Skriv svaren i ditt häfte, och när du har gått genom alla kontroller, gå till målet.

För att kunna lösa uppgifterna behöver du vara uppfinningsrik, ha slutledningsförmåga och snabba fötter.

Lycka till!

Vad är en nationalstadspark?

Naturen får människan att må bra och ger djuren ett hem. Därför är det viktigt att det finns parker i staden.

Nationalstadsparken är ett område till vilket det hör förutom parker också värdefulla byggnader och historiska landskap.

I Borgå börjar området i gamla staden och fortsätter 10 kilometer längs ån mot skärgården och 8 kilometer österut. På området finns det 22 olika objekt som berättar om Borgås historia, herrgårdar, natur och vattenområden.

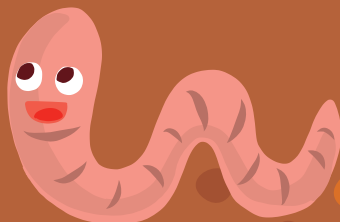
Den här äventyren visar bara en liten del av Borgå nationalstadspark.

Du kan bekanta dig med övriga rutter på adressen www.borga.fi/rutter-i-nationalstadsparken-i-borga

Obs! Små barn kan behöva hjälp av sina föräldrar.

Snällhetspoäng för skräp som plockas!

Bege dig till parken

1.

2.

3.

4.

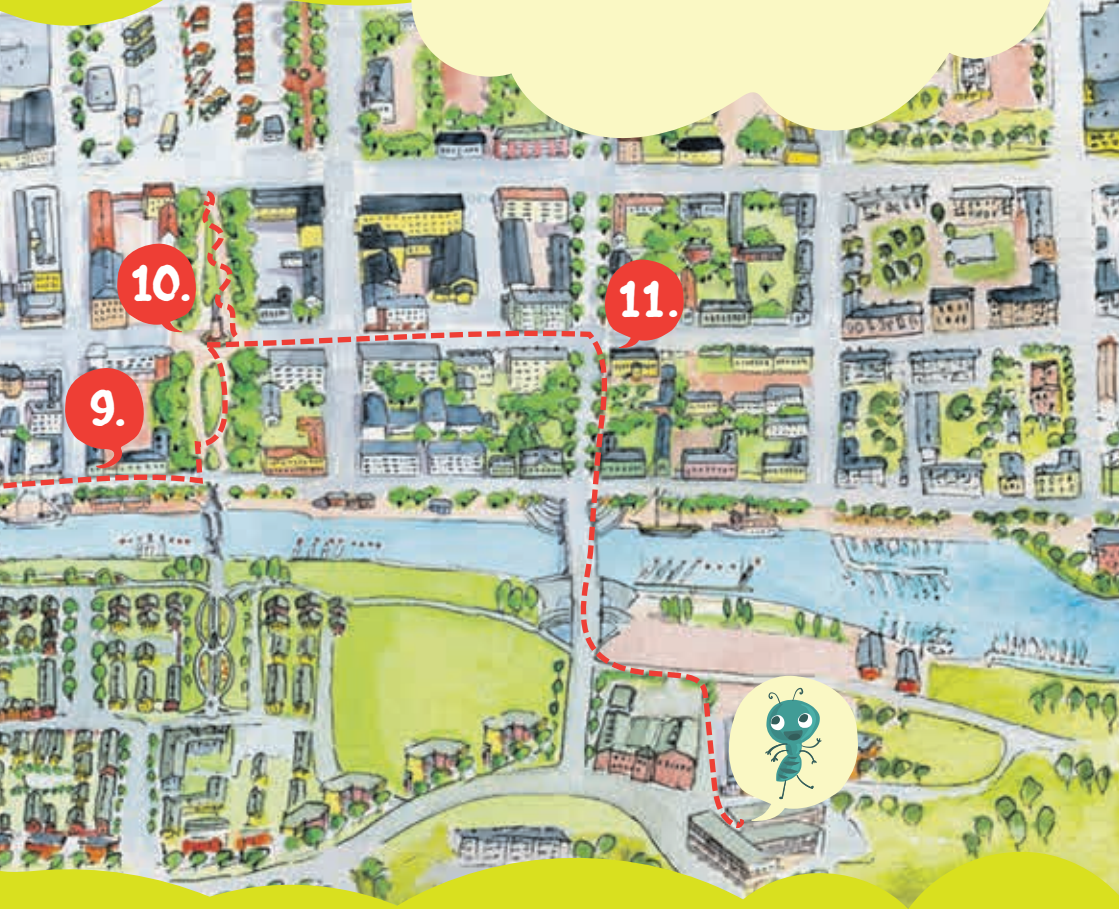
5.

6.

Följ kartan och lös knepiga gåtor.
Skriv svaren i rutfältet.
Lycka till!

7.

8.

9.

10.

11.

12.

1. Parkeringsplatsen vid kanonen

Sikta mot Borgbacken! Kaboom: där finns första lösningen.

Det finns två små bokstäver på kanonens pipa. Välj den som finns på stadens sida och skriv in den under kartan i första rutan.

2. Mot Näsebacken

Fortsätt förbi toaletten och gå uppför trappan ungefär 13–15 trappsteg. Vilken bokstav formas i mitten av räcket?

Skriv in bokstaven i rutan under kartan.

Se på kyrkan! Hur många kors ser du på taket? Skriv upp antalet! Du behöver informationen senare.

Fortsätt och håll dig till vänster – men akta branten!

Mystiska tallen – känner du kraften?

På Näsebacken växer hundratals ståtliga tallar. Konstnärer som Akseli Gallen-Kallela och Eero Järnefelt förevigade dem i sina verk. De representerade seghet och styrka.

Tallen är också ett hem för många insekter och fåglar!

Myter av olika slag ansluter sig till tallar. I tallar har ristats bl.a. namn på de avlidna som försökte stiga från graven. Tallen fördrev de avlidna tillbaka i gravarna.

Visste du att det på Näsebacken finns en begravningsplats dit också många kända finnar är begravda?

Samla en kotte.
Du behöver den senare.

3. Minnesmärke över pestens offer

Tråkig infonutt: under åren 1710–1711 dog över hälften av borgåborna i pest. Vid stigen finns en minnessten som berättar om pestens kraft. Lyckligtvis finns det inte längre pest i Finland!

I minnesmärket finns det text. Välj så många bokstav som det fanns kors på kyrkans tak. Skriv bokstaven in i listan.

4. Näse sten

Det sägs att en jätte slängde Näse sten hit. Jätten som bodde nära blev arg på oljudet från bygget av Borgå domkyrka. Sista droppen var då kyrkklockorna började ringa tidigt på söndagen.

Klättra upp för att
beundra landskapet!

Jätten tog en stor sten och kastade
den mot kyrkan – men träffade inte.
Jätten blev ledsen och flyttade till
mer tysta trakter i Sibboskogarna.

På skylten med målat
landskap finns också text.
Sök den fjärde bokstaven
och skriv den in i rutan.

Vet du varifrån
barnen kommer?

- a. Storken kommer med barnen.
- b. Mammans mage.
- c. Under Näse sten.

Rätt svar: i Borgå brukade
man säga att bebisarna
hämtas under Näse sten.
Så c, väl.

Borgås egna farbror Joakim

Bakom Näse sten finns en stilig gammal herrgård som en gång i tiden hörde till Näse-Jutte (Johan Holm). Jutte var en av Borgås rikaste män men han var mycket snål. Trots detta hjälpte han de fattiga om de inte berättade vem som hade hjälpt. Jutte var också till kropp och själ en försvarare av djur.

Fortsätt nedför trappan mot
parkeringsplatsen vid kanonen.
Akta de branta ställena!

På den gröna stigen i Näse
brukade kvinnfolket gå med sina
parasoller. Hittar du stället på
bilden vid vägen?

5. Gamla bron

Den äldsta bron i Borgå, Gamla bron, har brunnit åtminstone två gånger. En gång brände man den på flit, så att fienden inte kunde komma till staden. En gång brann bron då en gnista från en ångbåt satt eld på den.

På Näsesidan fanns en tullport, en krog (pub) och en karantänstuga dit sjömännen fördes för observation om de verkade vara sjuka med... fast den hemska pesten!

Under bron lär också ha funnits hemliga gångar dit smugglarna gömde sina saker. Också från strandbodarna på andra sidan av ån ledde hemliga gångar.

Det sägs att det finns många slags gångar och hålor under Borgå!

Stig på bron och leta efter ett lila hjärtformat lås. På låset står Annika och Lauri och ett datum. Vad är det fjärde numret? Skriv det in i listan!

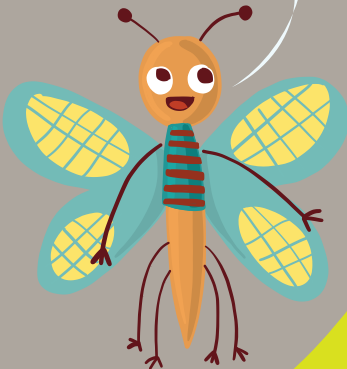

Kom ihåg namnet på
båten bredvid bron! Du
behöver det senare.

Spöket på bron!

Några borgåbor har
berättat att de sett ett spöke
på denna bro.

Tror du på
spöken?

Borgås första siminrättning

I den andra boden från bron fungerade Borgås första siminrättning på 1800-talet. Män och kvinnor badade på olika dagar, och vägen till vattnet skyddades av vita lakan. Människorna var mycket försynta på den tiden!

Hittar du låtsasfönster vid vägen? Sådana finns på vänstra och högra sidan av Ågatan.

Sommaren var kruttorr år 1760. Fru Holm, som bodde på Berggatan, vaknade på efternatten för att koka fisksoppa. Efter några timmar vaknade grannens piga till röklukt. Huset brann i ljusan låga och lågorna spred sig med fart runt staden.

Borgåborna flydde genom att simma över ån till Näse. Domkyrkan och ett par kvarter runt den sparades, allt annat förstördes.

Det var en ödesdiger fisksoppa!

6. Holmska gården

Välkommen till Holmska* gårdens gård. Ännu i början av 1900-talet hade man djur i städerna. Också här bodde bl.a. hönor, kor och hästar!

Rita hur gården såg ut en gång i tiden:

Hittar du det hemliga rummet?

Leta efter gallerdörrar på Holmska gårdens gård. Panelerna på kanten av gallret är på riktigt dörrar som ledde ovanför gallret. Dessa "hemliga rum" fanns på husgårdar på 1700-talet. Kan du gissa vad de var?

Rätt svar: utredass, dvs. WC.

Vilket djur finns på taket till
Kaplansgårdens
gårdsbyggnad?
Rita djuret här:

**Kika runt byggnadens högra knut
mot den hemliga gränden. I början
av den finns ett föremål av metall.
Vilken bokstav liknar föremålet?
Skriv bokstaven in i rutan!**

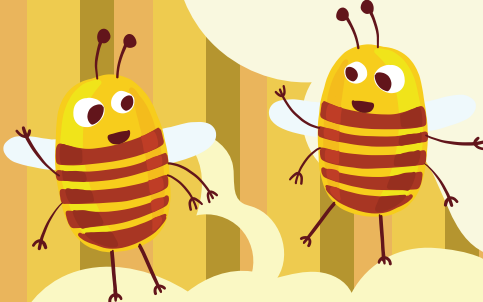
Vän av husdjursgrisar

Vid Holmska gårdens dörr finns ett porträtt av Ville Vallgren. Ville var känd för sina husdjursgrisar som gick fritt i Vallgrens hem, åt morgonmål med dem, kom med och göra inköp med flugor runt halsen och deltog i fester.

Enligt Ville var svinens körsång var det vackraste som fanns! Hans favoritsvin hette SicaPelle.

Ville var också en mycket framgångsrik skulptör.

7. En gränd bakom Rådhuset

Det har funnits ett fängelse i Rådhuset, och denna gränd användes som kistställe. Nuförtiden är det absolut förbjudet att kissa här!

Här fanns en gång Armas Hurins restaurang. Han var känd som en duktig simmare som ordnade fantastiska simuppvisningar i Borgå å. Han dök bl.a. tallrikar från det grumliga vattnet. Också det är absolut förbjudet i dag!

Hurins stora röda badbyxor finns utställda i Rådhuset, men hittar du andra kläder på gränden?

Halmhatt är A och _ . a Skriv in bokstaven som fattas i den sista rutan! OBS! Den sista!

Titta på kartan! Var finns Borgå slott? Här har bl.a. kung Gustaf II, hertig Karl, Gustaf IV, ryske tsaren Alexander I och rocklegenden Remu Aaltonen övernatat.

Då tsaren kom till Borgå, måste det för honom byggas en upphöjd trottoar av trä där han kunde gå utan att smutsa ner sina skor. Andra fick inte gå på trottoaren. Den som gjorde det fick böter på en summa som motsvarade två kor.

8. Tecken från det förflutna

Titta på skrivningarna på väggarna och ta reda på vilka affärer det har funnits i byggnaden.

Rätta svaren: rautakauppa (ärrhandel), kansallisosakepankki (andelsbank), kangaskauppa (tyghandel) ja kultaseppä (guldsmed).

Skriv in andra radens första bokstav som är i mitten av Knapp-Bodens fönster. Fick du den? Då kan vi fortsätta!

Borgås första elverk fungerade vid Ågatan 33. Vilket djur slingrar sig i dörrarnas dekorationer? Rita djuret här:

Hur många djur finns det i ett ornament? Kom ihåg numret! Du behöver det senare.

Vilket djur lurar runt knuten? Rita djuret här:

9. FIGURUPPGIFT, för uppgiften behövs figuren på väggen.

Vilka bokstäver formas då du
drar ett streck mellan dessa
figurer?

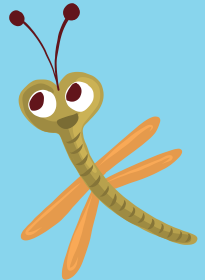
Skriv in bokstäverna!

10. Runebergsplanaden

På 1800-talet var Borgå ännu skogig, men staden växte och hus byggdes allt tätare. Då någon kom med idén att bygga parker till städer var det en stor sak. Vad skulle städerna vara utan parker!

I mitten av parken finns en staty på Finlands nationalskald. Kommer du ihåg hur många ödlor det fanns i ett ornament vid Ågatan 33? Välj så många bokstaver i texten på statyn. Skriv in bokstaven i rutan.

Dålig i skolan, dålig framgång i livet?

Runebergs staty gjordes av nationalskaldens egen son, Walter Runeberg. Walter var en blyg och tyst pojke. Walter gick om första klassen. Och andra klassen. Och tredje klassen. Och också fjärde klassen!

Trots detta blev Walter en framgångsrik skulptör. Fast man inte skulle klara sig så bra i skolan, kan man ändå ha framgång senare i livet.

Orkar du gå ännu? Gå och titta vilket djur som finns på torgets sida i parken.

Borgå är en hamnstad där havet börjar vid Borgå åmyrning och fortsätter långt ut till yttre skärgården. Havet har haft en stor betydelse för uppväxten och framgången av staden. Vilket föremål som ansluter sig till havet finns vid Runebergsgatan?

Rätt svar: ankare.

11. Runebergs hem

Välkommen till Runebergs hem, Finlands äldsta hemmuseum. Här kan du uppleva hurdant livet var i 1800-talets Borgå i diktaren Johans och hans frus, författaren

_____
ursprungliga hem och gårdsområde.

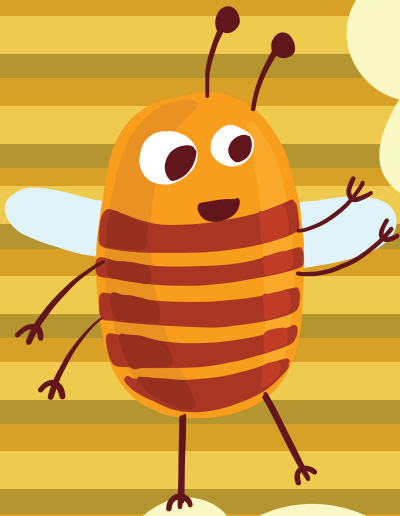

Kommer du ihåg båten bredvid den gamla bron? Vag hette den nu igen? Det är J.L. Runebergs frus namn!

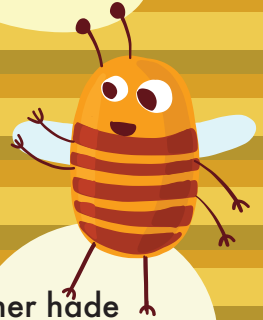
Före det... den sista kontrollen. Det saknas bara en bokstav. Du hittar den i glasskylten som har fästs i hörnet av Runebergsgatan och Alexandersgatan. Välj den sista bokstaven i skylten och skriv den i rutfältet.

Hoppsan! Bokstäverna 3 och 10 har bytt plats. Byt platsen och du får den rätta lösningen.

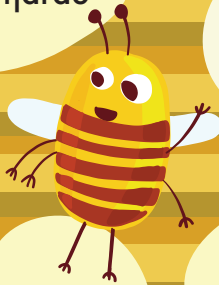
= Borgås park på finska.

Om du fortsätter gå längs Runebergsgatan, vad är det som (fniss) sticker fram i det fjärde fönstret?

Hur många söner hade Runeberg? Du får det rätta svaret när du räknar alla äppelträd på gården.

Rätt svar: 6

Gissar du hur många rum som finns i Runebergs hem?

Rätt svar: 11 rum.

Hittar du blindfönster i huset? Hur många är de?

Rätt svar: 2

Bekanta dig med livet i gamla tider, sköt höns, sälj ägg i gårdens bakre del. Gården är öppen under museets öppettider.

Lycka till!

Du klarade stadsäventyret.

Ta med ditt rätta svar och gå till Haaga Helias campus!

Vad är en nationalstadspark?

Naturen får människan att må bra och ger djuren ett hem.
Därför är det viktigt att det finns parker i staden.

Nationalstadsparken är ett område till vilket det hör förutom parker också värdefulla byggnader och historiska landskap.

I Borgå börjar området i gamla staden och fortsätter 10 kilometer längs ån mot skärgården och 8 kilometer österut. På området finns det 22 olika objekt som berättar om Borgås historia, herrgårdar, natur och vattenområden.

Den här äventyren visar bara en liten del av Borgå nationalstadspark.

Du kan bekanta dig med övriga rutter på adressen www.borga.fi/rutter-i-nationalstadsparken-i-borga

Obs! Små barn
kan behöva
hjälp av sina
föräldrar.

